

Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas sēdes

PROTOKOLS Nr.3

Rīgā,

2013.gada 11.septembrī

Skolas ielā 28, 2.korpusa 3.stāva zālē

plkst. 13.00

SĒDĒ PIEDALĀS:

Ingus Alliks, komitejas vadītājs, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretāra vietnieks

Evija Kūla, komitejas vadītāja vietniece, LM Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā eksperte

Komitejas locekļi:

Maruta Bubene, Sociālās integrācijas centra „Gaisma ceļā” Rīgas patversmes Sociālās rehabilitācijas nodaļas vadītāja

Ilva Drunka, Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Metodiskās vadības nodaļas inspektore

Kristīne Fomina, Ekonomikas ministrijas Būvniecības un mājokļu politikas departamenta Mājokļu politikas nodaļas juriskonsulte

Ligita Kadžule, Latvijas Lauku sieviešu apvienības Salas novada lauksaimniecības konsultante

Inga Kalniņa, Kurzemes plānošanas reģiona administrācijas projektu vadītāja

Eva Kričalo, Tieslietu ministrijas Stratēģijas departamenta vecākā referente

Pēteris Leiškalns, Latvijas Darba devēju konfederācijas Sociālās drošības un veselības aizsardzības eksperts

Dzinta Mergupe-Kutraite, Izglītības un zinātnes ministrijas

Komitejas locekles Guntas Ančas, deleģētā pārstāve **Iveta Neimane**, Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas „Sustento” veselības politikas koordinatore

Liesma Ose, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietniece valsts valodas politikas jomā

Santa Ozola, deleģētās pārstāves I.Zeifertes, Zemgales plānošanas reģiona administrācijas Projektu vadītājas, aizvietotāja

Silvija Šimfa, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos

Viktors Veretjanovs, Centrālās statistikas pārvaldes Sociālās statistikas departamenta Ienākumu un dzīves apstākļu statistikas daļas vadītājs

Vaira Vucāne, Latvijas Bērnu fonda viceprezidente

Citi:

Santa Bukovska, Ārlietu ministrijas Eiropas Savienības Koordinācijas departamenta ES Koordinācijas departamenta Pastāvīgo pārstāvju komitejas I daļas (COREPER I) sagatavošanas nodaļas 2.sekretāre

Pieaicinātie:

Ieva Kodoliņa-Miglāne, Finanšu ministrijas nodokļu analīzes departamenta Nodokļu politikas stratēģijas nodaļas vadītāja

SĒDĒ NEPIEDALĀS:

Arvils Ašeradens, LM Parlamentārais sekretārs

Elīna Ālere-Fogele, Krīzes centra „Skalbes” padomes locekle

Egīls Baldzēns, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietnieks

Ingūna Badūne, Biedrības „Baltā māja” vadītāja

Iveta Girucka, Satiksmes ministrijas Sauszemes transporta departamenta Autosatiksmes nodaļas vecākā referente

Valda Iljanova, Latgales plānošanas reģiona Attīstības un plānošanas nodaļas plānotāja

Ēriks Kraučs, Fonda „Roma” valdes priekšsēdētājs

Daina Mūrmane – Umbraško, Veselības ministrijas Valsts sekretāra vietnieci stratēģiskās plānošanas un finanšu jautājumos

Liega Piešiņa, Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Nozaru politikas nodaļas pārvaldes vecākā referente

Ineta Puriņa, Vidzemes plānošanas reģiona Projektu vadītāja

Ilze Slokenberga, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vadītāja vietniece

Aina Verze, Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāja

Ivars Zaļais, VSIA „Autotransporta direkcija” valdes loceklis, Sabiedriskā transporta plānošanas daļas vadītājs

Elita Zvaigzne, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Elektroniskās pārvaldes departamenta Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju politikas nodaļas vecākā konsultante

Sēdi protokolē:

Evija Kūla, komitejas vadītāja vietniece, LM Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā eksperte

Darba kārtība:

1. Komitejas sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana.
2. Nodokļu ietekme uz iedzīvotāju minimālajiem ienākumiem – paveiktais un plānotais nodokļu politikas jomā.
3. Informācija par informatīvo ziņojumu „Priekšlikumi sociālās drošības sistēmas pilnveidošanai”.
4. Citi jautājumi.

Sēdes norise:

1. Komitejas sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana.

(I.Alliks)

I.Alliks atklāj 2013.gada trešo Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas (turpmāk - komiteja) sēdi un apstiprina sēdes darba kārtību.

2. Nodokļu ietekme uz iedzīvotāju minimālajiem ienākumiem – paveiktais un plānotais nodokļu politikas jomā.

(I.Kodoliņa-Miglāne)

(I.Alliks, P.Leiškalns, E.Kūla, V.Veretjanovs)

Finanšu ministrijas pārstāve *I.Kodoliņa-Miglāne* sniedz prezentāciju par nodokļu ietekmi uz iedzīvotāju minimālajiem ienākumiem saistībā ar paveiktajiem un plānotajiem pasākumiem nodokļu politikas jomā (prezentācija pievienota pielikumā). Akcentē, ka FM piedāvāja diferencētu neapliekamo minimumu un atvieglojumu par apgādībā esošām personām un samazināt tikai darba ņēmēju VSAOI likmi, taču pret diferencētu neapliekamo minimumu bija daudz iebildumu, tāpēc tika atstāts esošais variants. Kopumā ietekme ir neitrāla, un pašvaldību budžeti un valsts pamatbudžets ir pat ieguvēji. Attiecībā uz ietekmi uz mājtsaimniecībām FM pārstāve informē, ka ieguvēji lielākoties būs ģimenes ar bērniem un ģimenes ar zemiem ienākumiem. Džini koeficients strādājošajiem pie likmes izmaiņas pieaug vēl vairāk, bet pie piedāvātā varianta samazināsies. Turpmāk jaunas izmaiņas nav plānotas, izņemot to, ka no 2015.gada 1.janvāra IIN likme tiks samazināta uz 23%, bet no 2016.gada 1.janvāra uz 22%, savukārt līdz 2016.gadam plānots atgriezties pie diferencētā neapliekamā minimuma izstrādes, atsakoties no neapliekamā minimuma piemērošanas augstām algām, un meklējot iespēju diferencēto neapliekamo minimumu piemērot darba vietā.

P. Leiškalns jautā, ko nozīmē Džini koeficients strādājošajiem?

I. Kodoliņa – Miglāne atbild, ka tas ir atvasināts no Džini koeficienta, proti, FM paši aprēķināja, salīdzinot dažādas algu grupas.

P. Leiškalns uzskata, ka nav korekti šo aprēķināto mērījumu saukt par Džini koeficientu, jo tādā gadījumā tas ir jādefinē kā algu grupu atšķirības.

I. Alliks vērs uzmanību, ka šajā rādītāja nav iekļauta visa mājsaimniecība, tomēr tie ir reāli Latvijā strādājošie cilvēki, t.i., tie nav mājsaimniecību modeļi, bet konkrēti strādājošie ar konkrētiem apgādājamajiem.

P. Leiškalns komentē, ka, vērtējot citu valstu pieredzi, parasti neapliekamais minimums par apgādībā esošajiem tiek skatīts ciešā kontekstā ar ģimenes valsts pabalstu, kas Latvijā ir ļoti zems, un Latvijas situācijā būtu nepieciešams nevis visu novirzīt uz nodokli, bet daļu pārdalīt ģimenes valsts pabalsta apmēra palielināšanai.

I. Kodoliņa – Miglāne akcentē problēmu, ka gadījumā, ja ir zems atalgojums un liels atvieglojums par apgādībā esošajām personām, tad ieguvums praktiski nav jūtams, jo IIN jau pirms tam bija jāmaksā.

I. Alliks komentē, ka nevar koncentrēties uz to, ka saglabāsies nemainīgs cilvēku īpatsvars, kas strādās par minimālo darba algu, kas šobrīd ir aptuveni 30%. Šis ir viens no motivējošajiem instrumentiem, lai samazinātu minimālās algas saņēmēju īpatsvaru. Igaunijā no visiem strādājošajiem deklarē un saņem 18% (LV ap 30%). *I. Alliks* neprognozē, ka minimālās algas saņēmēju skaits palielināsies, drīzāk - nemainīsies.

E. Kūla lūdz skaidrojumu par viedokļu dažādību attiecībā uz diferencēto neapliekamo minimumu.

P. Leiškalns skaidro, ka iebildumi bija sekojoši: 1) 'labumu' saņem ar nobīdi laikā līdz nākamā gada aprīlim, 2) dārga administrēšana, 3) salīdzinot dažādos mājsaimniecību veidus, ietekme būs dažāda un nevienmērīga.

V. Veretjanovs jautā, kāpēc sociālās apdrošināšanas likme sadalīta pa pusprocentu darba devēju un darba ņēmēju griezumā?

I. Kodoliņa – Miglāne atbild, ka tā bija politiska izšķiršanās, argumentējot, ka uzņēmējiem nebūs nekādu ieguvumu.

3. Informācija par informatīvo ziņojumu „Priekšlikumi sociālās drošības sistēmas pilnveidošanai”.

(E.Kūla)

(*I. Alliks, S. Šimfa, I. Kalniņa*)

E. Kūla informē par informatīvā ziņojuma „Priekšlikumi sociālās drošības sistēmas pilnveidošanai” tapšanas gaitu, uzsverot darbs pie šī ziņojuma izstrādes turpinās, un Ministru kabinetam to plānots iesniegt š.g. oktobrī. Ziņojumā apskatītas visas sociālās drošības sistēmas jomas: valsts sociālie pabalsti, sociālā apdrošināšana, sociālā palīdzība, aktīvie darba tirgus pasākumi, kā arī sociālais darbs un sociālie pakalpojumi. Attiecībā uz nodarbinātību un aktīvajiem darba tirgus pasākumiem šobrīd LM tiek izstrādātas Nodarbinātības un iekļaujošas izaugsmes pamatnostādnes

2014.-2020.gadam, saistībā ar sociālo darbu un sociālajiem pakalpojumiem saskaņošanas procesā atrodas divi politikas plānošanas dokumenti: Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam un Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.- 2020.gadam. Saskaņošanas procesā atrodas arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam. Attiecīgi šajā informatīvajā ziņojumā nepārklāsies jautājumi, kas tiek aplūkoti minētajos politikas plānošanas dokumentos. Galvenā pamatlieta, ko vēlamies mainīt, ir noteikt adekvātu minimālo ienākumu sliekšni pret ko mēram dažādus atbalsta veidus. Valsts sociālo pabalstu jomā tiks piedāvāti varianti ģimenes valsts pabalsta un atsevišķu invaliditātes pabalstu pilnveidošanai. Sociālās apdrošināšanas jomā tiks piedāvāti priekšlikumi attiecībā uz vecuma pensiju minimālajiem apmēriem, sociālās palīdzības jomā plānotas būtiskas konceptuālas izmaiņas gan attiecībā uz trūcīgās personas ienākumu statusu, garantētā minimālā ienākuma līmeni, gan motivējošajiem instrumentiem (aktivizēšana) saistībā ar cilvēku ieinteresētību atgriezties darba tirgū pēc īsākas vai garākas atrašanās sociālās palīdzības sistēmā.

I. Alliks papildina, ka nozīmīgas izmaiņas 2014.gadā netiek plānotas nevienā no jomām, bet kardinālākas izmaiņas, ja par tādām tiks lemts, paredzētas no 2015.gada.

S. Šimfa komentē, ka viens no tuvākajiem risinājumiem jautājumiem būs dzīvokļa pabalsts, ņemot vērā, ka pašvaldībās palielinās dzīvokļa pabalsta saņēmēju īpatsvars pārējo pabalstu saņēmēju skaita vidū.

I. Kalniņa jautā, kāds ir aptuvenais termiņš informatīvā ziņojuma izstrādes pabeigšanai?

E. Kūla atbild, ka LM iekšējais termiņš šobrīd ir š.g. oktobris.

I. Kalniņa lūdz precizēt ziņojumā iekļautos priekšlikumus.

I. Alliks komentē, ka, pirmkārt, būs jāvienojas par vienotu atskaites punktu pret ko mēram nabadzību jeb pret ko noteiksim minimālo ienākumu sliekšni Latvijā. Otrkārt, ko garantēsim cilvēkam galējā krīzes situācijā, ko savukārt strādājošajiem ar zemiem (nepietiekamiem) ienākumiem.

Notiek diskusija par pabalstu atkarību Latvijā.

4. Citi jautājumi. (E.Kūla)

(V.Veretjanovs, S.Šimfa)

E.Kūla informē, ka Dzimumu līdztiesības komitejas neformālās darba grupas ietvaros ir sagatavotas un minētajā komitejā 11.jūlijā apstiprinātas „Rekomendācijas sieviešu un vīriešu skaita līdzsvarošanai un dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanai Latvijas pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības līmeņos, izglītības procesā un saturā līdz 2020.gadam” (pievienota pielikumā), kurā ir identificētas tās

jomas un pasākumi, kas būtu īstenojami, lai mazinātu dzimumu segregāciju darba tirgū un līdz ar to arī mazinātu darba samaksas atšķirības starp sievietēm un vīriešiem. Komitejas locekļi tiek aicināti minētās rekomendācijas izmantot pēc nepieciešamības.

S. Šimfa informē, ka šīs rekomendācijas Latvijas Pašvaldību savienība ir ievietojusi iestādes mājas lapā un tās tika izplatītas arī pašvaldībās.

V. Veretjanovs informē, ka Centrālā statistikas pārvalde no 2014.gada plāno atteikties no pilna iztikas minimuma preču un pakalpojumu groza vērtības aprēķina.

Sēdes noslēgums 14:15.

Pielikumā sēdes materiāli:

1. Komitejas sēdes darba kārtība.
2. Prezentācija „Nodokļu ietekme uz iedzīvotāju minimālajiem ienākumiem – paveiktais un plānotais nodokļu politikas jomā”.
3. „Rekomendācijas sieviešu un vīriešu skaita līdzsvarošanai un dzimumu līdztiesības aspektu integrēšanai Latvijas pirmsskolas, vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības līmeņos, izglītības procesā un saturā līdz 2020.gadam”.

Komitejas vadītājs

I.Alliks

Protokolēja

E.Kūla